

Nr 120.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående understöd åt musikläraren C. Lundells änka; given Stockholms slott den 1 mars 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne musikläraren Carl Lundells änka Henrika Amalia Lundell, född Lokander, må från och med den 1 januari 1918, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 300 kronor.

De till ärendet hörande handlingarna skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Värner Rydén.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1918.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
 Statsråden: PETERSSON,
                   SCHOTTE,
                   PETRÉN,
                   NILSON,
                   LÖFGREN,
                   friherre PALMSTIERNA,
                   RYDÉN,
                   UNDÉN,
                   THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Rydén anförde:

I underdånig skrivelse den 22 oktober 1917 har direktionen över institutet och förskolan för blinda å Tomtebodå — med överlämnande av en utav musikdirektören John Morén i egenskap av förmyndare för den 21 november 1916 avlidne musikläraren vid nämnda institut Carl Lundells änka Henrika Amalia Lundell, född Lokander, hos direktionen gjord framställning om beredande av statspension åt änkan Lundell — hemställt, att Kungl. Maj:t täcktes i proposition till riksdagen föreslå beviljande av en årlig pension åt änkan Lundell till belopp av 300 kronor att utgå från 1918 års början.

Pension åt
 musikläraren
 C. Lundells
 änka.

Vid Moréns framställning hade fogats *dels* prästbevis, varav inhäntas, att änkan Lundell är född den 14 oktober 1864, *dels* läkarintyg, utvisande att hon lede av kronisk sinnessjukdom (förföljelsemani) och på grund härav vore att anse såsom varaktigt och fullständigt oförmögen till arbete, *dels ock* styrkt transsumt av den 14 december 1916 efter musikalären Lundell förrättad bouppteckning, enligt vilken behållningen i boet uppgått till 617 kronor 60 öre.

Rektorn vid institutet och förskolan G. Åstrand har i ett till direktionen över Moréns framställning avgivet yttrande, som bifogats direktionens skrivelse, anfört följande:

I Lundells bouppteckning, som inregistrerades å lagtima ting den 15 januari 1917, upptogs boets behållning blott till 617 kronor 60 öre. Då änkan ej åtnjuter någon statspension och, på grund av att hon lider av sinnessjukdom, i vilken väsentlig förbättring ej är att vänta, ej lär kunna bliva i stånd att nämnvärt, om ens något, bidra till sitt uppehälle, är hon helt och hållet hänvisad till vad enskild välgörenhet kan lämna henne. I betraktande av att Lundell i 36 år på det mest pliktrogna sätt utövade sitt strävsamma arbete i statens tjänst, synes det billigt, att även från statens sida något bidrag lämnas henne, och detta så mycket hellre som Lundell, trots det att hans arbete torde ha uppgått till 30 å 40 timmar i veckan, länge var mycket svagt avlönad. Han började nämligen år 1880 med 700 kronors årlön, vilken ännu år 1908 ej stigit högre än till 900 kronor, och först genom den stat, som blev gällande från och med år 1909, höjdes hans avlöning till 2,100 kronor. Något som ytterligare talar för änkefru Lundell är den omständigheten, att hon var sin make ett mycket arbetsamt och uppoffrande biträde i hans verksamhet som kompositör. Så har hon not för not efter hans diktamen nedskrivit hans stora rekviem för kör och orkester. Hon sökte också vara honom till hjälp vid hans musikundervisning.

Visserligen kan det synas, som om Lundell, da det år 1908 stod honom öppet att inträda i civilstatens änke- och pupillkassa, bort bereda sin änka pension, men de högst betydliga retroaktivavgifterna skulle då helt visst bragt hans ekonomi i betänklig ordning trots all hans sparsamhet. Då det gäller att föreslå beloppet av en eventuell statspension, torde hänsyn dock böra tagas till den storlek, som en sådan änkepension skolat få. Enligt vad som sagts mig, skulle den ha uppgått till 375 kronor. Om man då tar i betraktande, att pensionsavgifterna inbesparats, torde beloppet lämpligen kunna föreslås till 300 kronor.

Efter erhållen remiss har folkskolöverstyrelsen i den 7 november 1917 avgivet utlåtande anfört, att överstyrelsen i likhet med Åstrand funne det rimligt, att pension av statsmedel bereddes änkan Lundell till ett belopp av 300 kronor, ungefär motsvarande det belopp, som med avdrag av pensionsavgifter skulle hava tillfallit änka efter sådan delägare i civilstatens änke- och pupillkassa, som inträtt i densamma år 1908.

Statskontoret, som på grund av remiss den 26 november 1917 avgivit

utlåtande i ärendet, har däri uttalat, att statskontoret ansåge goda skäl föreligga att bereda pension i nu förevarande fall, samt förklarar sig icke hava något att erinra mot det föreslagna pensionsbeloppet.

Sedermera hava till ecklesiastikdepartementet ingivits två så lydande intyg:

Att änkefru Henrika Amalia Lundell, f. Lokander, som är kyrkoskriven och vistas i denna församling, befinner sig i torftiga och mycket behövande omständigheter intygas såsom ett av pastor väl känt förhållande.

Björkö församling, Jönköpings län, den 5 januari 1918.

Karl Bredberg,
kyrkoherde.

Att änkefru Henrika Amalia Lundell, f. Lokander, icke uppbär något slags pension ej heller understöd av annat slag, än som kan komma henne till del genom enskilda personers iugripande, intygas av oss som en allmänt känd sak.

Stockholm den 7 januari 1918.

E. Schröderheim,
reg. pastor.

J. Kihlgren,
komm.

Av ett jämte dessa två intyg ingivet kompletterande transsumt av den efter Lundell upprättade bouppteckningen framgår, att Lundell vid sin död icke efterlämnat några bröstarvingar.

Departementschefen.

Med hänsyn till musikläraren Lundells långvariga och gagneliga arbete i det allmännas tjänst och på grund av de ömmande omständigheter, som, enligt vad utredningen giver vid handen, i detta fall föreligga, anser jag, att staten bör genom att bereda Lundells änka något årligt understöd underlätta för henne att under sin återstående livstid nödtorftigt erhålla uppehälle och vård utan att behöva falla annan till last. Att Lundell av ekonomiska skäl icke ansett sig kunna, då tillfälle därtill år 1908 erbjöds honom, ingå såsom delägare i civilstatens änke- och pupillkassa och genom inbetalningar till nämnda kassa sörja för sin nu efterlevande änka synes mig, med hänsyn till i ärendet lämnade upplysningar, icke böra utgöra ett avgörande hinder härutiinnan. Understödet torde enligt den av folkskolöverstyrelsen använda beräkningsgrund böra sättas till det av direktionen föreslagna och av överstyrelsen och statskontoret tillstyrkta beloppet, 300 kronor, samt utgå å allmänna indragningsstaten från och med år 1918, så länge änkan Lundell förbliver i sitt nuvarande änkestånd.

Jag hemställer således, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva,

att avlidne musikläraren Carl Lundells änka, Henrika Amalia Lundell, född Lokander, må från och med

den 1 januari 1918, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 300 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda hemställt behagade Hans Maj:t Konungen på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter bifalla; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Em. G:son Bergman.
